

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4C/68/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8210201867
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zdenka Saraková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2012:8210201867.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov samosudkyňou Mgr. Zdenkou Sarakovou v právnej veci žalobcov v X. V. O. G., J.. XX.XX.XXXX, G. N. Č.. XXX, I. 2. V. Z. G., J.. X.XX.XXXX, G. N. Č.. XXX M. v 3. V. S. N.H., J.. XX.X.XXXX, G. U. Č.. XX, zastúpených JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom Masarykova č. 2, Prešov proti žalovanému S. K., J.. XX.XX.XXXX, G. A. Č.. XXX, zastúpeného JUDr. Jánom Jurčom, advokátom so sídlom Partizánska č. 5, Bardejov za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Komunálnej poisťovne, a.s. Vienna Insurance Group, Štefánikova č. 8, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545 / adresa na doručovanie Hlavná č.62, právny úsek, 00 01 Košice / o náhradu škody z ublíženia na zdraví a náhradu nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade 13 000,-- eur a žalobcovi v 3. rade 13 000,-- eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Konanie v časti o zaplatenie žalobcom v 1. a v 2. rade sumy 2 967,34 eur titulom náhrady nákladov pohrebu zomrelého O. G. a v časti o zaplatenie sumy 1 730,03 eur žalobcovi v 3. rade titulom náhrady nákladov pohrebu zomrelého Z. N.H. zastavuje.

Žalobu žalobcu v 1. rade v časti o náhradu nemajetkovej ujmy nad sumu 13 000,-- eur zamietla.

Žalobu žalobcu v 3. rade v časti o náhradu nemajetkovej ujmy nad sumu 13 000,-- eur zamietla.

Žalobu žalobkyne v 2. rade o náhradu nemajetkovej sumy vo výške 33 200.- eur zamietla.

O trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozsudku.

2

4C/68/2010

Žalovaný je povinný zaplatiť na účet tunajšieho súdu súdny poplatok vo výške 1560,- € do 15. dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobou, ktorá bola podaná na tunajšom súde dňa 26.3.2010 sa pôvodne len žalobca v 1. rade O. G. a žalobca označený v tom čase ako žalobca v 2. rade S. N. domáhali, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi v 1. rade 2 967,34 eur titulom náhrady škody - nákladov spojených s pohrebom do troch dní po právoplatnosti rozsudku a na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33 200.- eur do troch dní po právoplatnosti rozsudku a žalobcovi v 2. rade S. N. , aby žalovaný bol zaviazaný zaplatiť sumu 1 730,03 eur z titulu náhrady škody- nákladov spojených s pohrebom do troch dní po právoplatnosti rozsudku a ako náhradu nemajetkovej ujmy sumu 33 200.- do troch dní po právoplatnosti rozsudku a nahradiť trovy konania. Žalobu odôvodňovali tým, že pri dopravnej nehode zavinenej žalovaným dňa 12.12.2007 došlo k usmrteniu syna žalobcu v 1. rade O. G. a syna žalobcu v 2. rade Z. N. čím spôsobil žalobcom vznik škody, spočívajúcej v nákladoch spojených s pohrebom a zároveň došlo aj k zásahom do osobnostných práv žalobcov v 1. a v 2. rade a to do práva na ich súkromný a rodinný život spôsobeným usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode, synov žalobcov v 1. a v 2. rade.

V priebehu konania uznesením tunajšieho súdu č.k. 4C/68/2010-93 zo dňa 2.3.2011 súd pripustil, aby do konania ako účastníčka konania na strane žalobcov, ako žalobkyňa v 2. rade vstúpila Z. G., J.. X.XX.XXXX, G. N. Č.. XXX, manželka žalobcu v 1. rade a matka nebohého O. G.. Zároveň bolo rozhodnuté, že doposiaľ označený žalobca v 2. rade S. N. bude označený ako žalobca v 3. rade. Súd pripustil zmenu žaloby a to rozšírenie žaloby aj o nárok žalobkyne v 2. rade voči žalovanému na zaplatenie sumy 33 200.- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy pre neoprávnený zásah do jej práva na ochranu osobnosti spôsobením smrti žalovaným jej blízkej osobe, synovi. K pripusteniu zmeny žaloby došlo aj v časti uplatneného nároku na náhradu škody - nákladov spojených s pohrebom už ako spoločne a nerozdielne oprávneným žalobcom v 1. a 2. Rade na náhradu škody vo výške 2 967,34 eur voči žalovanému.

Žalobcovia žalobu odôvodňovali tým, že rozsudkom tunajšieho súdu pod sp. zn. 1T/64/2008 zo dňa 5.9.2008 bol žalovaný uznaný vinným, že dňa XX.XX.XXXX v čase o 23.55 hod. viedol motorové vozidlo značky Š. P. D.Č.: G.-XXX M. po ceste prvej triedy č. XX, H. I. kilometri ,XX I. obci , Q. G. v smere na G. z dôvodu prekročenia rýchlosti prešiel v mierne pravotočivej zákrute do protismeru, kde sa čelne zrazil s osobným motorovým vozidlom Š. XXXL, D.: G.-XXX M., ktoré viedol O. G., nar. 10.6.1989 spolu so spolujazdcami Z.J. N., Z. N., K. N. M. N., pričom vodič O. G. utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol, spolujazdec Z. N., J.. XX.X.XXXX utrpel zranenia, ktorým taktiež na mieste podľahol, došlo k poraneniu ďalších spolujazdcov, pričom vodičovi S. K. bolo Widmarkovou skúškou na alkohol v krvi zistené požitie alkoholických nápojov s výsledkom 2,05 g/kg, čím žalovaný svojím konaním porušil dôležitú povinnosť ustanovenú v § 4 ods. 3 písm. b), § 7 ods. 1, § 15 ods. 4 zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v platnom znení čím inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a uvedený čin spáchal závažnejším spôsobom konania a inému z nedbanlivosti ublížil na zdraví tým, že

3

4C/68/2010-155

porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho postavenia a vykonával v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky inú činnosť, pri ktorej ohrozil život alebo zdravie ľudí a spôsobil z nedbanlivosti iným ublíženie na zdraví čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zákona, prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Tr. Zákona a prečin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky za čo bol žalovaný odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní troch rokov nepodmienečne a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu 5 rokov. Poškodený O. G. M. S. boli s nárokom na náhradu škody odkázaní na konanie vo veciach občianskoprávných.

V priebehu konania došlo k náhrade škody vedľajším účastníkom spočívajúcej v nákladoch spojených s pohrebom a z toho dôvodu žalobcovia v 1. až v 3. rade zobrali žalobu v časti o náhradu škody spočívajúcej v úhrade nákladov spojených s pohrebom späť a preto v tejto časti bolo podľa ustanovenia § 96 ods. 1 a 2 konanie zastavené.

Predmetom konania zostali nároky žalobcov v 1. - 3. rade na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú si uplatňovali za zásah do ich osobnostných práv, práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri predmetnej dopravnej nehode zavinenej žalovaným, u každého zo žalobcov vo výške 33 200.- eur. Žalobcovia tieto svoje nároky na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodňovali poukazom na ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka a § 13 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka a tým, že v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej žalovaným došlo k zásahu do ich osobnostných práv, že bola narušená celistvosť ich rodín, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, keďže ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. Poukazovali na to, že žalobcovia v 1. a v 2. rade so zomrelým synom a žalobca v 3. rade taktiež so zomrelým synom tvorili plne fungujúce rodiny. Prevládali medzi nimi silné citové väzby, vzájomne si pomáhali, žili usporiadaným rodinným životom. Smrť synov zasiahla nečakane a nenávratne a pretrhala doterajšie silné citové väzby. Žalobcovia stratili oporu v synoch na starobu, ako aj možnosť žiť plnohodnotný rodinný život vo vyššom veku, čím došlo k nenapraviteľnej strate, ktorá mala nepriaznivý dôsledok aj na ich zdravotný stav a psychiku. Došlo k strate milovaných osôb a k ochudobneniu o rodinný život. Utrpeli citovú ujmu, spočívajúcu v neprijemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva, nespavosti a šoku zo smrti milovanej osoby.

Žalovaný navrhoval žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

V písomnom vyjadrení k žalobe žalovaný, pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, vzniesol námietku premlčania odvolávajúc sa na ustanovenie § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 106 ods. 1 - 3 Občianskeho zákonníka tvrdiac, že nárok mal byť uplatnený v dvojročnej premlčacej lehote ako nárok na náhradu škody a že o vzniku škody sa dozvedeli žalobcovia dňom doručenia uznesenia o začatí trestného stíhania zo dňa 13.12.2007, resp. dňa 10.1.2008, kedy boli prvýkrát vypočúvaní policajným orgánom, pričom v tom čase žalobcom v 1. a v 3. rade bola známa už aj výška vzniknutej škody u oboch uplatnených nárokov, pričom tí známu výšku nárokov v trestnom konaní neuplatnili, ale až v tomto konaní žalobou podanou na súde 26.3.2010 žalobcovia v 1. a v 3. rade a žalobkyňa v 2. rade až neskôr.

4

4C/68/2010

Na podnet žalovaného do konania ako vedľajší účastník vstúpila na strane žalovaného Komunálna poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group.

Vedľajší účastník, v priebehu konania uhradil za žalovaného žalobcom náhradu škody - náklady pohrebu a pokiaľ ide o náhradu nemateriálnej ujmy z dôvodu úmrtia blízkej osoby uviedol, že táto náhrada nespadá pod rozsah krytia povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V tejto súvislosti poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.4.2011, sp. zn. 4Cdo/168/2009, v ktorom dospel Najvyšší súd k právnomu záveru o nemožnosti uplatňovania nároku z titulu ochrany osobnosti nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Na pojednávaní žalobcovia v 1. - 3. rade navrhovali žalobe v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v celom rozsahu vyhovieť. Tvrdili, že podľa judikatúry a aplikačnej praxe úmrtie blízkej osoby spôsobené protiprávnym konaním predstavuje zásah do osobnostných práv pozostalých, konkrétne do ich práva na súkromie, na súkromný a rodinný život, ktoré právo je garantované nielen Ústavou Slovenskej republiky, ale aj Listinou základných práv a slobôd a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Smrť blízkej bytosti predstavuje ireverzibilný, nenapraviteľný následok a nezmeniteľný zásah do emocionálnej výsostne subjektívnej sféry života pozostalej blízkej osoby. Právo na súkromie inkorporuje oprávnenie fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a slobodne rozvíjať interpersonálne vzťahy na emocionálnej báze, o to viac vzťahy medzi príslušníkmi rodiny budované na dlhodobých a citovo mimoriadne silných vzájomných väzbách. Pri reálnej existencii takýchto vzťahov

určitej kvality medzi ľudskými bytosťami dochádza porušením práva na život jednej z nich k absolútnej a nezvratnej deštrukcii všetkých vybudovaných citových väzieb a tým k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie a rodinný život pozostalých. Žalobcovia v 1. a v 2. rade poukazovali na to, že v dôsledku protiprávneho konania žalovaného, ktorého sa dopustil závažnejším spôsobom, lebo ako vodič porušil dôležité povinnosti a konal pod vplyvom alkoholu, prišli o svojho najmladšieho syna, s ktorým žili v jednej domácnosti, tvorili plne fungujúcu rodinu, syn im pomáhal osobne prácou, aj materiálne. Spoliehali sa na to, že v chorobe a starobe ich zaopatrí. Ich vzťah so synom bol zničený, čo zle znášajú a so stratou blízkeho sa len pomaly vyrovnávajú, lebo rodičia by nemali dožiť smrti svojho dieťaťa a už vôbec nie takejto tragickej. Ich syn O. G. mal v čase smrti 18 a pol roka. Aj keď nebol zamestnaný, hľadal si ako evidovaný nezamestnaný prácu. Privyrábal si brigádami, z čoho prispieval aj na domácnosť. Sám si našetril a zaplatil vodičský preukaz, obstaral si motorové vozidlo, ktoré nakoniec sa stalo jeho hrobom. Tragickou smrťou rodičia boli ochudobnení o ich budúci vzťah s ním, ako aj vzťah s jeho budúcou rodinou, najmä vnúčatami. Rovnako žalobca v 3. rade ako otec zomrelého Z. N. tvrdil, že utrpel vážnu osobnú a citovú stratu, spočívajúcu v smrti dieťaťa. Žil so synom v jednej domácnosti, tento bol oporou rodiny, taktiež vytvárali plnohodnotnú a fungujúcu rodinu. Žalobca v 3. rade je nezamestnaný, pričom jeho zomrelý syn pracoval a svojim príjmom zabezpečoval hmotné potreby rodiny. Hradil výdavky na bývanie a na stravu. Svojho syna miloval a bol na neho zásadným spôsobom odkázaný, pretože syn mu pomáhal aj osobne, duševne a pracovnou činnosťou. Syn žalobcu v 3. rade mal len 25 rokov v čase smrti. Bol v plnom rozkvetení mladého života, plný sil a entuziazmu, plánoval sa oženiť a mať vlastné deti, čo bolo zmarené protiprávnym činom žalovaného. Žalobcovia sa zo straty

5

4C/68/2010-156

synov stále len spamätávajú a ich rodinný a súkromný život už nikdy nebude plnohodnotný ako predtým.

K obrane vedľajšieho účastníka, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá poistením uviedli, že práve z toho dôvodu nežalovali poisťovňu, ale žalujú priamo žalovaného na náhradu nemajetkovej ujmy.

K námietke premlčania, vznesenej žalovaným uviedli, že nesúhlasia s tým, že by išlo o nároky premlčané. Poukazovali na to, že žalobcovia si svoj nárok na náhradu škody uplatnili v trestnom konaní, počas ktorého premlčacia lehota spočívala, navyše, že žalobcovia mohli stotožniť osobu škodcu až právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bola uznaná vina žalovaného za trestný čin v trestnom konaní.

Žalovaný okrem vznesenej námietky premlčania v priebehu konania namietal, že okrem nenapraviteľného následku, ktorý je preukázateľný, ďalšie skutočnosti, z ktorých žalobcovia vyvodzujú svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ďalšie skutkové tvrdenia ničím nepreukázali. Poukazoval na to, že ak žalobcovia v 1. - 3. rade tvrdia, že nebohí im aktívnou prácou prispievali na spoločnú domácnosť, či už brigádnickou činnosťou alebo príjmom z pracovnoprávneho vzťahu, že pre toto konanie je to právne bezvýznamné, pretože žalobcovia v 1. - 3. rade boli a sú nezamestnaní a sú zabezpečení dávkami sociálneho poistenia. Poukazoval na to, že zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je byť zábezpekou pre pozostalých a ani zdrojom obživy alebo náhradou príjmu a nemôže viesť k neprimeranému obohateniu na strane žalobcov v 1. - 3. rade a že pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené iba dve kritéria a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo.

Žalobcovia zastávali naďalej názor, že ich nároky nie sú premlčané jednak z dôvodu, že tvrdili, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nepodlieha premlčaniu, pretože ide o osobnostné práva podľa § 11 Občianskeho zákonníka, medzi ktoré patrí právo na ochranu života, zdravia a občianskej a ľudskej dôstojnosti ako aj právo na ochranu súkromia a cti, svojho mena. V prípade, ak by sa aj pripustilo, že ide o nároky, ktoré podliehajú premlčaniu, tak potom by sa premlčanie riadilo všeobecnou trojročnou premlčacou dobou a táto doba by začala plynúť od okamihu, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz a nebol by to podľa žalobcov deň doručenia uznesenia o začatí trestného stíhania, ani deň prvého

výsluchu žalobcov v trestnom konaní, ale mohlo sa tak stať až po vydaní odsudzujúceho rozsudku proti žalovanému, ktorý sa stal právoplatným 23.9.2008. Opätovne poukazovali na to, že si svoje nároky uplatnili v trestnom konaní a preto premlčacia lehota počas trestného konania spočívala.

Súd v tejto právnej veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 1T/64/2008, výsluchom žalobcov, výsluchom svedkov, oboznámením sa s obsahom lekárskeho potvrdenia u žalobkyne v 2. rade a zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 1T/64/08-200 zo dňa 5.9.2008 bol žalovaný S. K. uznaný vinným, že dňa XX.XX.XXXX v čase o 23.55 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Š.-P., D.: G.-XXXAZ, po ceste I. triedy č. XX, kde v km

6

4C/68/2010

XX,XX I. obci, Q.. G., v smere na G., z dôvodu prekročenia rýchlosti prešiel v mierne pravotočivej zákrute do protismeru, kde sa čelne zrazil s osobným motorovým vozidlom Š.-XXXL, D.: G.-XXXAR, ktoré viedol O. G., J.. XX. X. XXXX, trvale bytom N. Č.. XXX, Q.. G. spolu so spolujazdcami Z. N., J.. XX. X. XXXX, Y. G. U. Č.. XX, Q.. G., Z. N., J.. X. X. XXXX, Y. G. U. Č.. XX, Q.. G., K. N.H., J.. XX. X. XXXX, Y. G. U. Č.. XXX, Q.. G. M. N., J.. XX. X. XXXX, Y. G. U. Č.. XX, Q.. G., pričom vodič O. G. utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol, spolujazdec Z. N. utrpel zranenia, ktorým taktiež na mieste podľahol, spolujazdec Z. N. utrpel zranenie a to tržnú ranu hlavy, pohmoždenie ľavého ramena s dobou liečenia a PN 19 dní, Š. N. tržnozhoždenú ranu ľavej ruky, pohmoždenie hrudnej kosti a pohmoždenie ľavého predkolenia s dobou liečenia a PN 24 dní, pričom vodičovi S. K. bolo Widmarkovou skúškou na alkohol v krvi zistené požitie alkoholických nápojov s výsledkom 2,05 g/kg, čím vodič S. K. svojím konaním porušil dôležitú povinnosť ustanovenú v § 4 ods. 3 písm. b), § 7 ods. 1, § 15 ods. 4 zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v platnom znení a teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a uvedený čin spáchal závažnejším spôsobom konania, inému z nedbanlivosti ublížil na zdraví tým, že porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho postavenia, vykonával v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky inú činnosť, pri ktorej ohrozil život alebo zdravie ľudí a spôsobil z nedbanlivosti inému ublíženie na zdraví, čím spáchal prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák., prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Tr. zák. a prečin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 písm. c) Tr. zák.,

za čo mu súd uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov nepodmienečne a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu 5 (päť) rokov. Poškodení, žalobcovia v 1. a 3. rade boli s nárokom na náhradu škody odkázaní na konanie vo veciach občianskoprávných.

Výsluchom žalobcu v prvom rade a žalobkyne v druhom rade, rodičov nebohého O. G., súd zistil, že nebohý bol ich najmladším z ich troch detí. V čase dopravnej nehody mal 18 rokov, pomáhal rodičom, žil s nimi v spoločnej domácnosti, sám si zakúpil motorové vozidlo, zaplatil vodičský kurz, pomáhal. Rátali s tým, že sa ožení, bude mať deti a oni vnúcatá, že ako najmladší syn zostane žiť s nimi v spoločnej domácnosti a že ich dočová až do smrti. Doposiaľ sa nezmierili s tým čo sa stalo. Žalovaný sa im doposiaľ ani písomne ani osobne neospravedlnil za to čo svojím protiprávnym konaním spôsobil.

Výsluchom žalobcu v treťom rade, otca nebohého Z. N., súd zistil, že nebohý Z. N. žil s otcom v spoločnej domácnosti. V čase dopravnej nehody mal 25 rokov a bol v poradí tretím jeho dieťaťom. Jeho matka zomrela pred šiestnástimi rokmi. Žalobca v treťom rade a syn Z. žili v spoločnej domácnosti, bývali spolu už len oni dvaja. Žalobca očakával, že sa syn ožení, mal priateľku, že sa zamestná a bude mu nápomocný v chorobe a v starobe. Bol jeho oporou za svojho života. Žalovaný sa mu doposiaľ za to, čo sa stalo neospravedlnil.

Svedok L. G., syn žalobcov v prvom a druhom rade potvrdil, že medzi nebohým O. G. a rodičmi bol veľmi dobrý vzťah, predpokladalo sa, že ako najmladší syn sa postará o rodičov, že zostane žiť s nimi v spoločnej domácnosti. Rodičia veľmi zle znášajú to, že zomrel.

7

4C/68/2010-157

Svedok D. N., brat žalobcu v treťom rade, uviedol, že nebohý Z. N. bol a mal byť takou záchranou pre žalobcu v treťom rade, pomáhal mu všestranne aj v domácnosti aj finančne, išiel do Čiech si zarobiť. Teraz mu takúto pomoc musia poskytovať ďalší príbuzní. Medzi žalobcom v treťom rade a jeho nebohým synom bol veľmi dobrý vzťah, očakávalo sa, že ho dochová do smrti. Chcel sa oženiť, mal priateľku.

Ako už bolo konštatované, predmetom konania, po čiastočnom späťvzťatí žaloby, zostala náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým usmrtením blízkej osoby.

Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidla z medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách majú prednosť pred zákonmi.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadost'učinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť tej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Už Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21.6.1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval: „z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8 vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú“. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.

Podľa ustálenej judikatúry, zavinenie dopravnej nehody, pri ktorej zahynul blízky príbuzný je neoprávneným/ protiprávnym/ zásahom do osobnostných práv chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a to konkrétne do práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj rodinný život, ktorý zahŕňa najmä právo fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť.

Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že v dôsledku dopravnej nehody, spôsobenej žalovaným došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov v 1. - 3. rade tak, že bola narušená celistvosť ich rodín a bolo zasiahnuté do ich práva na súkromie, do ich práva na rodinný život, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. V dôsledku tragickej smrti synov žalobcov pri dopravnej nehode došlo k strate milovaného dieťaťa. Žalobcovia sú ochudobnení o rodinný život s ním. Okrem tejto citovej straty žalobcovia utrpeli ďalšiu citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku zo smrti milovanej osoby. Žalovaný svojim konaním spočívajúcim v hrubom nerešpektovaní zákona o pozemných komunikáciách, jazdou pod vplyvom alkoholu a značným prekročením povolenej rýchlosti / podľa znaleckého posudku podaného v trestnom konaní o 57 až 58 km/hod. / zasiahol do osobnostných práv žalobcov a to do ich práv na súkromie a rodinný život, a preto žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca. Navyše žalovaný sa im doposiaľ ani písomne, ani ústne neospravedlnil, neprejavil ľútosť nad svojim konaním a následkom, ktorý spôsobil, súd preto dospel k záveru, že sú splnené predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v zákone ustanovenej (§ 101 - 110). Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Z ustanovenia § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Premlčanie je kvalifikované uplynutím času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou premlčania.

Žalovaný vzniesol námietku premlčania žalobou uplatnených nárokov u žalobcov v 1. - 3. rade, teda u všetkých žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Prednostne sa posudzuje v konaní vznesená námietka premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k vydaniu rozhodnutia vo veci samej bez potreby vykonávania ďalších dôkazov.

Za dôvodne vznesenú námietku premlčania možno považovať iba námietku premlčania vznesenú vo vzťahu k žalobkyni v 2.rade.

Už Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.2.2011 dospel k záveru, že začiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady na nemateriálnej ujmy je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv.

Právo na náhradu nemajetkovej ujmy sa teda premlčuje a to vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby, pretože je právom majetkovej povahy a ako také podlieha premlčaniu. Trojročná premlčacia doba začína plynúť odo dňa nasledujúceho po dni, kedy k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv došlo.

V danom prípade k neoprávnenému zásahu do osobnostných zásahov žalobcov došlo 12.12.2007. Žaloba žalobcami O. G. M. S. N.H. bola podaná na súde dňa 26.3.2010. Trojročná premlčacia doba uplynula najskôr 12.12.2010. Žalobu žalobcovia O. G. M. S. podali na súde 26.3.2010, teda včas a ich nárok nie je premlčaný. Navyše žalobcovia O. G. M. S. si uplatnili nároky na náhradu škody aj v trestnom konaní a počas trestného konania spočívala u nich premlčacia doba. Námietka premlčania u žalobcov v 1. a 3.rade nie je preto dôvodná.

Pokiaľ ide o žalobkyňu Z. G., táto si uplatnila svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v písomnom podaní, ktoré súdu bolo doručené dňa 2.3.2011, pričom z trestného spisu súd nezistil, aby si uplatnila tento nárok na náhradu škody v trestnom konaní. V trestnom konaní si nároky na náhradu škody uplatnili iba O. G. M. S. . Keďže všeobecná trojročná premlčacia doba žalobkyňi v 2. rade začala plynúť 13.12.2007 a skončila 13.12.2010 a táto si uplatnila nárok až podaním, ktoré bolo súdu doručené dňa 2.3.2011, jej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je premlčaný, keďže nebol uplatnený v trojročnej všeobecnej premlčacej dobe. Pretože žalovaný vzniesol námietku premlčania, nie je možné žalobkyňi v 2.rade premlčaný nárok priznať.

Z dôvodu premlčania bola žaloba v časti o náhradu nemajetkovej ujmy u žalobkyne v 2. rade zamietnutá.

Žalobcovia v 1. a v 3. rade si svoje nároky na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnili včas a bol preukázaný aj základ tohto ich nároku a to neoprávnený, protiprávny zásah žalovaného do práv na ochranu ich osobnosti a to ich súkromia a rodinného života usmrtením im blízkych osôb aj okolnosť, že vzhľadom na závažnosť ujmy je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, je potrebné súhlasiť s konštatovaním účastníkov konania, že pre určenie výšky sú rozhodujúce iba kritéria, ktoré sú uvedené v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Dôkazné bremeno je na žalobcovi.

Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, pretože žiadna suma súdom priznaná nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu ani na to aby nahradila život človeka. Jej účelom a zmyslom je zmiernenie následkov vzniknutej ujmy.

Žalobcovia sa domáhajú titulom náhrady nemajetkovej ujmy zaplataenie sumy po 33 200,-eur každý z nich.

10

4C/68/2010

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že v dôsledku protiprávneho konania žalovaného, došlo k zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života žalobcov v dôsledku straty synov, s ktorými tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu, pričom následky tohto zásahu sú nenapraviteľné, nereparovateľné. Synovia žalobcov prišli o život v dôsledku závažného porušenia povinností žalovaným pri vedení motorového vozidla, jazda pod značným vplyvom alkoholu pri prekročení rýchlosti jazdy, pričom týmto svojím konaním vytvoril situáciu v cestnej premávke / jazda v protismere/ ktorú nemali možnosť synovia účastníkov nijakým spôsobom ovplyvniť ani odvrátiť ani na jej vzniku sa nijakým spôsobom nepodieľali.

Smrť ich zasiahla v plnom rozkvetení života , jeden z nich mal 18 rokov, druhý 25 rokov a v podstate mali celý život pred sebou a ich rodičia by boli radi a samozrejme aj starosti ich života zdieľali spolu s nimi, mohli sa tešiť z vnúčat, mať pocit rodinného zázemia a pocit bezpečia a istoty, že sa o ne bude mať kto postarať ak už sami nebudú toho schopní. Smrť ich synov prišla nečakane , o to viac ich zasiahla. Za primeranú náhradu považoval preto súd náhradu vo výške 13 000,-eur u každého zo žalobcov v 1. a 3. rade. Náhrada nemajetkovej ujmy má pomôcť žalovaným zmierniť ich žiaľ, má aj satisfakčnú funkciu a má zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu do ich práva na súkromie a hlavne na rodinný život a všetko čo s tým súvisí. Náhrada nemajetkovej ujmy, ktorú žalobcom v 1. a 3. rade vznikla, poskytnutá v peniazoch, môže aspoň čiastočne prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, čo jej napokon aj jej zmyslom a účelom. Táto výška náhrady je porovnateľná a právnou úpravou napr. Českej republiky a s doterajšou súdnou praxou / napr. Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci sp. zn. 4C/130/2009 priznal v obdobnej veci náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000,-eur/.

Aj podľa nálezov Ústavného súdu SR napriek skutočnosti, že v právnom poriadku Slovenskej republiky rozhodnutia všeobecných súdov vo veci samej nezaväzujú ostatných sudcov rozhodnúť analogicky v podobných prípadoch, taká situácia, keď súdy v druhovo rovnakej veci rozhodujú protichodným spôsobom, podkopáva efektívnosť fungovania systému spravodlivosti a neguje elementárny princíp a základný predpoklad, ktorým je požiadavka aby o rovnakých veciach rozhodovalo rovnakým spôsobom .

Na základe uvedeného súd žalobe žalobcov v 1. a 3. rade na náhradu nemajetkovej ujmy sčasti vyhovel a nad sumy priznané súdnym rozhodnutím žalobu zamietol.

K námietke vedľajšieho účastníka, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá zákonným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla súd uvádza, že žalovaným v tomto konaní , voči ktorému si žalobcovia uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je žalovaný a nie poisťovňa. Žalobcovia takúto voľbu medzi domáhaním sa plnenia od poisťovne alebo priamo od žalovaného odôvodňovali tým, že sú si vedomí , že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá poistením a preto sa rozhodli domáhať sa plnenia priamo na žalovanom, ktorý dopravnú nehodu zaviniel.

O trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozsudku / § 151 ods. 3 O.s.p./

Žalobcovia sú vecne oslobodení v tomto konaní od platenia súdnych poplatkov a preto podľa ustanovenia § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov je povinný poplatok zo žaloby zaplatiť žalovaný. Z uvedeného dôvodu súd zároveň

11

4C/68/2010-159

rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 1560,-€ t.j. % zo sumy 26 000,-€ a to do 15 dní po právoplatnosti rozsudku na účet tunajšieho súdu.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia účastníkom na Okresnom súde Bardejov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny

a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (§ 251 O.s.p.).